

ՏԵՏԲ 7

1887

ՀԱՏՈՐ 2.

Ժ Ո Ղ Կ Ը

Փ Ո Ղ Կ Ը

Խեղճ պարտիզայան մը պարտէզէն ա-
հաղին մեծութեամբ փողկ մը հանեց ,
որով վրայ ամէն մարդ կը հիանար :

« Զայն դղեակը տանիմ , ըսաւ , Պարոն
կոմսին նուիրեմ , վասն զի պարտէզներն
ու դաշտերը լաւ մշակուած տեսները կը
սիրէ : »

Ուստի առաւ եւ դղեակը տարաւ :
Կոմսը շատ գովեց անոր աշխատութիւնն
և շնորհակալ ըլլալով՝ երեք ոսկի տուաւ :
Գիւղին մէջէն ազարակապետ մը , որ
շատ հարուստ , բայց չափազանց ազահ
էր , այս եղածն իմացաւ :

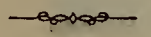
« Գեղեցիկ հորթ մ'ունիմ ըսաւ . զայն
անմիջապէս դղեակ տանիմ : Եթէ Պ. կոմ-
սըն մէկ փողկին երեք ոսկի տուաւ , իմ
հորթիս , ինչ պիտի տայ արդեօք : »

Անմիջապէս կենդանւոյն վիզը չուան մը
ձգեց , առաւ դղեակը տարաւ և աղաչեց
կոմսին որ ընդունի : Բայց կոմսը , որ ա-
գահին ներքին դիտաւորութիւնն հասկը-
ցեր էր , այս ընծայն մերժեց :

Սակայն ազարակապտան պնդեց և թա-
խանձեց կոմսին որ այս համեստ նուէրը
չի մերժէ : Կոմսը շատ խելացի մարդ էր :

« Լաւ ուրեմն , ըսաւ , քանի որ կ'ա-
ղաչես , կ'ընդունիմ : Բայց որովհետեւ դու
ինձ նուէր մը կ'ընես , ես ալ կ'ուզեմ փո-
խարէնն հատուցանել քեզ : Ուստի անանկ
պարգեւ մը պիտի տամ քեզ , որ հորթիդ
2-3 անգամը արժած է ինձ : »

Այս խօսքերն ըսելով , պարտիզայանին
բերած խոշոր փողկը հանեց տուաւ գիւ-
ղացւոյն , որ ասանկով գտաւ իւր ազա-
հութեան պատիժը :

ԱՐՏՈՒՐ ՄԻ

Ի ՅԻՇԱՏԱԿ

ՏԻԿԻՆ Տ. Ա. ՇԱՀԻՆԵԱՆ

Է՛հ , բաղդ նսեհ , ով չարաշուք մահ դժեմ
Ո՛ր մահ , դու է՞ր կապտեցիր զայն այսքան վաղ ,
Արդ դու քնար , լուէ քոյին երգ վրեժ
Անգութ մահն փորձեց աւա՛ղ իւր մանգաղ :

Է՛հ , մահ դժեմ շոյտ մեղեր քո ճիրաններ
Արտերու մէջ , որոց վերքեր նոր բուժէր .
Խոյտային յոյսն իրենց ճակտին վրայ փթթէր
Ահա պատանք ըրեր հարսին օժիտներ :

Դադրէ՛ քոյին նուազ հեշտին ու դեղգեղ
Փոխան երգիդ քնար ցօղեն թող աչերս ,
Թօշնեցաւ , վա՛հ , իմ հագեակն յուսադեղ
Մահուան զոհն ալ չլսէ լաց աղերս :

Ո՛ր չարաշուք բերան խօսից զայս գուժկան
Պատրանք է՞ Տէր , երա՞զ , ջնո՞քը այս ամեն
Միգամած է հորիզոնն այլ փալիւռն
Հեռին ստէպ կէտեր մթին տարօրէն :

Խօսէ զեփիւռ , թռչնակ , ծովակ ուղեւոր
Ըսէք , տեսի՞ք զիմ սիրելին անձկաբօտ ,
Անշուշտ յղեց ինձ իւր բարեւ կարօտոյ
Այլ է՞ր լուէք , մօռնջ է՞ք , համբ է՞ք , թէ երկչոտ

Զեփիւռ , զեփիւռ գեղապարիկ եկ իմ մօտ
Եւ դու թռչնակ , ո՞ւր կը թռչիս խառուտիկ .
Զեփիւռ , սիրեմ՝ քո հնշտ շնչելդ ու խնկոտ
Ինչո՞ւ թռչնակ հնչէ տխուր դայլայիկդ :

Ծովակ դացիր դու միտնալ Վոսփորի
Է՞ր փրփրադէղ կ'շառաչեն քո ալիք ,
Կ'առաջիկա և քո երես կ'յուզի
Տեսա՞ր արդեօք զիմ սիրելին այն չնիկ :

Է՞ր ուղեւոր պէս դամբանի կոտ լուին
Ցօղն աչերուդ մէջ դողդոջն փալիւի
Զերթ աղամանդ որ խաւարի մէջ շողշողի
Աւա՛ղ , կրծէդ սուր հառաչներ դուրս թռին ,

Զեփեւ, Թուշակ, Ժողակ, մնան լուռ ու մունջ
Զքեղ պատէ մութ ամպամածն վշտալից
Խօսէ դու է՞ր ցօղեն աչերդ, փքաշունչ
Ո՛ր հողմն խամրեց հոգւոյդ ծաղիկ յուսալից :

Է՛հ, բաւ խօսին արտասուքն՝ ի քո աղու
Հեծես, հնձես, ցօղեն, աւա՛ղ քո աչեր
Ս՛հ, եկ խառնել հառաչանացս նուաղուն
Թող հեռանան յինէն ի բաց ալ խինդեր :

Անկուշտ երկին կ'պակե՛ին շողշողուն
Քո առողիկներ կամ հրեշտակներ սիրասուն
Նախանձեցա՞ր ի գեղ նորին աչերուն
Եւ շինեցիր, զանոնք ասողի՞ր վառվռուն :

Զ'խնայեցիր աստեղադարդ իւր սրտին
Այն ինչ կենաց փշոտ անծուկ թողած ուղին
Երջանկօրէն կ'վայելէր ժամեր ոսկի
Ամուսնոյն մօտ և զաւկի մը նորածին :

Վա՛հ, սիրելիս, է՞ր թողւցիր զայս աշխարհ
Շո՛ւտ յագեցար դգուանքներէն սիրելեացդ
Համակեցիր խոր ոռգով մ'անմիթար
Սերտ ամուսնոյդ, զաւկիդ, քրոջդ, ազգականացդ :

Աւաղ այս տողեր երգող քնարը
Փշրեց յաւէտ իւր խնդի շարը
Պիտի երգէ յար քոյին յիշատակ
Զոր կ'պատէ իւր սրտին խոր յատակ
Ամեն անգամ երբ ընդ շիթք
Գան թրջելու իմ թարթիչք
Հրատ հառաչք կիզուն սրտիս
Պիտի ողբան զիմ սիրելին :

Զմիւռնիա

ՀԱՅՈՒՆԻՆ

ՊԱՆՏԱՏՈՒ ՍԱՓՐԻԶՆ

Պաղտատու մէջ կը բնակէր հոջակաւոր
սափրիչ մը Ալի անուն : Սա անուանի էր
իւր անդողդող ձեռք և հաւասարապէս
գլուխ մը կամ երես մը անթարթ աչօք
ածիլելով : Պաղտատու մէջ ասոր նման
զբաղեալ անձ չկար, այնպէս որ, յան-
դուգն ու գոռոզ մէկը դարձաւ :

Պաղտատու մէջ փայտը հազուագիւտ և

թանկ էր : Օր մը պատահեցաւ որ, աղ-
քատ փայտահար մը, որ անաեղեակ էր
Ալիի յատկութեանց, կեցաւ նորա խա-
նութին առջեւ, վաճառելու համար բեռ
մը փայտ, զոր իւր իշով հեռաւոր անդէ
մը բերած էր : Ալի անմիջապէս սակար-
կեց « իշուն վրայ դտնուած բոլոր փայ-
տերն » : Փայտահարը բեռը պարպելէն
յետոյ իւր ստակը խնդրեց :

« Դեռ բոլոր փայտերն ալ չտուիր,
պէտք է որ համետին փայտն ևս մեր սա-
կարկութեան համեմատ սլտի տաս, ը-
սաւ սափրիչը :

— Խնչ, ո՞վ երբէք լած է այսպիսի
սակարկութիւն մը, դռնեց փայտահարը :

Բայց մեծամիտ սափրիչը բռնի յա-
փշտակեց համետը : Խեղճ փայտահարը
ճարահատեալ դատաւորին դիմեց, բայց
նա սափրիչին յաճախորդներէն մին ըլ-
լալով՝ չլսեց նորա աղերսանաց . հուսկ
ապա աւելի բարձր դատաւորի մը դիմեց,
բայց նա եւս պաշտպանեց զԱլի : Խեղճ
փայտահարը աւանց երբէք վհատելու խ-
կոյն գնաց մի աղերսագիր գրել տալու՝
որպէս զի ուղղակի Խալիֆային ներկա-
յացունէ : Խալիֆայն երբ տեղեկացաւ ե-
ղելութեան, անմիջապէս փայտահարն իր
ներկայութեանը կոչել տուաւ : Երբ փայ-
տահարը Խալիֆային ներկայացաւ, ծըն-
րադրեց և ամենայն խոնարհութեամբ իւր
դատին վախճանին սպասեց :

« Բարեկամ, ըսաւ Խալիֆայն, սափ-
րիչը կը փաստաբանէ իւր դատը . բայց
դու արդարութիւնը քու կողմից ունիս,
ուստի պէտք է օրէնքն ի գործ դնել, ըզ
ձեզ երկուքդ ալ իրաւախօհ ընելու հա-
մար : Արդ սափրիչը պէտք է առնու բո-
լոր փայտերը . բայց... »

Յայնժամ Խալիֆայն կոչելով փայտա-
հարին ականջին բան մը փափսաց և խըր-
կեց իւր գիւղը : Մի քանի օր վերջը փայ-

տահարը սափրիչին եկաւ իբր թէ նոցա մէջ բնաւ բան մը չ'ի տատաճած, խընդ-րեց որ իւր երկրացի ընկերն ու ինքն ար-ժանանան իւր ձեռաց ճարտարութիւնը վայելելու, խոստանալով միանդամայն որ ածիլուելէ վերջ պիտի վարձատրէր զինքն ըստ արժանւոյն : Երբ փայտահարին մո-րուքն ըստ պատշաճի ածիլուեցաւ, Ալի հարցուց թէ ո՞ւր է ընկերը. « Դուրսը կ'սպասէ, ըսաւ փայտահարն և անմիջա-պէս իւր իշուն պախուրցէն բռնելով ներս մտցուց : « Այս է ընկերս, ածիլէ զինքը, ըսաւ փայտահարը :

— Ածիլէ՛մ զինքը, գոչեց սափրիչը բարկութեամբ մը. բաւական չէ՞ որ զինքս նուաստացուցի քեզ նման անպիտանի մը հետ խօսելով. ի՛նչ նախատինք է ինձ հա-մար այդ առաջարկը թէ՛ էջա ալ ածիլէ, կ'որսուէ՛ շուտ. փայտահարը անմիջա-պէս խալիֆային ներկայացուց իւր դա-տը : « Բերէ՛ք ինձ անյապաղ Ալին և իւր ածելիները, գոչեց խալիֆայն իւր պաշ-տօնեայնէրէն միոյն և երբ ներկայացաւ. « Ընդէ՛ր կը մերժես այս մարդուն ըն-կերը. այդ չէ՞ր միթէ ձեր սակարկու-թիւնը, հարցուց խալիֆայն Ալիի : « Ճըշ-մարիտ է, ո՛վ խալիֆայ, բայց ո՞վ եր-բէք յառաջ քան զայս էջն իւրեան ընկեր ըրած է : »

— Իրաւունք ունիս, ըսաւ խալիֆայն, բայց ո՞վ երբէք խորհած էր, որ բեռ մը փայտի սակարկութեան մէջ կը հաշուուի նաև համետն. ո՛չ, ո՛չ, այժմ փայտա-հարինն է իրաւունքը. ուստի ածիլէ իւր էջը անմիջապէս : » Այսպէս սափրիչը ստիպուեցաւ մեծ քանակութեամբ օճա-ռով փրփրցնել էջը, որպէս զի ածիլէ զայն խալիֆային և նորա պաշտօնէից առ-ջեւ : Սրահին մէջ խոնուած բազմութիւ-նը սկսաւ յայնժամ բարձրաձայն ծիծա-ղիլ ծաղրելով զսափրիչին : Խեղճ գեղջուկ փայտահարն ստակի մեծ գումար մ'ալ

պարգեւ առնելով՝ գիւղ վերադարձաւ, բոլորովին գոհ խալիֆային արդարասի-րութենէն : Այս եղելութիւնն տարած-ուեցաւ նաև բովանդակ Պաղտատու մէջ և արդարեւ ամէն ոք զովեց խալիֆային արդարասէր ուղղամտութիւնը :

Թարգմ. Անգ. ԵՓՐՈՍԻՆԷ ՄԱԼԽԱՍԵԱՆ
Ատափազար Աշ. Հայուհեաց Բ. վարժ.

ԱՍՏՈՒԱԾ ԹՇՈՒԱՌՆԵՐԸ ԿԸ ՍՆՈՒՑԱՆԷ

Ատենով երկու քոյրեր կային, մին հա-րուստ և առանց զաւակի, միւսն այրի՝ 5

զաւկով, և այնքան աղքատ որ, ոչ ինքը հաց ունէր ուտելու և ոչ տղաքը : Կարօ-տութենէն մղեալ, գնաց քոյրը գտաւ և ըսաւ. « Տղաքս անօթի եմ. դու հարուստ ես. կտոր մը հաց տո՛ւր ինձի : » Բայց հարուստն քորէ սիրտ մ'ունէր և պա-տասխանեց. « Տունը բնաւ ուտելիք չ'է մնացեր, » և խստիւ ճամբեց զայն :

Քանի մը ժամ ետքը հարուստ քրոջ ա-մուսինն տուն եկաւ : Երբ ընթրիքի հացը

կտրելու սկսաւ, զարմացաւ տեսնելով որ առաջին անգամ դանակ զարնելուն, արեան կաթիլներ կ'ելլէին: Կինն ալ, սոսկալով, պատմեց ինչ որ պատահեց էր: Ամուսինը վազեց խեղճ այրիին օգնութեան և տուաւ անոր՝ ինչ որ պատրաստուեր էր իւր ճաշին համար: Երբ իր տունը պիտի վերադառնար, մեծ խառնակութիւն մը լսեց և տեսաւ որ հրոյ և ծուխի սիւն մը կը բարձրանար յերկինս: Իւր տունն էր որ կ'այրէր: Իւր ամբողջ հարստութիւնն կորսուած էր. իւր չար կինը կը սլօռար ու կ'ըսէր. Անօթութեանէ պիտի մեռնինք:

— Աստուած թշուառները կը սնուցանէ, պատասխանեց իւր բարի քոյրը, որ վազեր եկեր էր:

Նա որ ատենով հարուստ էր, սլարտաւորեցաւ ինքն ալ մուրալ, բայց ոչ ոք կը գիտայ իրեն: Իսկ քոյրը, մոռնալով նորա անգթութիւնը, իրեն տրուած ուղորմութիւնները անոր հետ կը բաժնէր:

Մ Ա Ր Դ Ը

Զ Ր Ո Յ Ց

Կենդանիների թագաւոր առիւծը մի անգամ պատահելով իր ազգակից կատուին՝ շատ զարմացաւ որ նա բոլորովին իրան նման է, միայն սաստիկ նուազ է և փոքրը: Նա ցանկացաւ դրա պատճառը իմանալ ուստի և հարցրեց.

— Ազգակից եղբայր, ես զարմացած եմ քեզ վրայ: Դու սաստիկ նման ես մեր ցեղին, սակայն շատ փոքր ես:

— Մեծ արքայ, ճիշտ է ձեր նկատողութիւնը, պատասխանեց կատուն. մենք ձեր ցեղիցն ենք, բայց մեր տէրը՝ որին ամրդ են ասում, մեզ դարերի ընթաց-

քում այնքան գանահարել է, որ մեր ցեղը հետզհետէ նուաղել, փոքրացել է:

— Բայց դուք միթէ չէիք կարողանում վրէժխնդիր լինել. և ինչու այդքան համբերում էիք. ձեր արքայական անունը ինչո՞ւ ոտի տակ էք տալիս, միթէ ձեր մէջ ոգի չը կայ:

— Մեր սրտի մէջ էլ այժմ աներկիւղ ողի կայ, և մենք շատ ենք ընդդիմացել մարդին, սակայն մարդը, օ՛, մարդը մեզ զանից խորադէտ է, նա յաղթեց մեզ ամեն դէպքում: Աշխարհիս երեսին մի բան չենք տեսնում, որ ընդդիմանար մարդին և յաղթանակը տանէր: Ամեն բան խառնարկվում է նրա հանձարի առաջ. նա անյաղթ է...

— Այնու ամենայնիւ ձեր վարմունքը պախարակելի է, արքայական զարմեն վիզ ձկեւ — խորին նախատիքի է արժանի, գոռաց առիւծը:

— Այդ ճիշտ է, բայց... բայց, մեծ արքայ, մեր բոլոր այժերը ապարդիւն տնցան. հէնց այդ ընդդիմութեան համար ծեծ կերանք, որ այսպէս նուազ մնացինք: Մեզանից մի քանիսը, այո՛, չը համբերեցին և մարդկային բնակութիւնից հեռու փախան. այժմ նրանք անտառներում են բնակում, բայց մարդիկ նրանց էլ հանգիստ չեն թողնում, և որոգայթով ու արիւնդուշտ հրացանով շատերին որսում են:

— Նա խորհուրդ կը տալի բոլորդ էլ նրանց օրինակին հետեւէիք. լաւ է մեռնիլ հրացանով, քան այսպէս թշուառ աղբել, որոտաց առիւծը վճռողապէս:

Կատուն լսեց, որովհետեւ առիւծի ասածների մէջ ճշմարտութիւններ կային. բայց նա կամենում էր առիւծին գործով ցոյց տալ մարդի խորագիտութիւնը, ուստի և մի փոքր մտածելուց յետոյ ասաց:

— Հզօր արքայ, եթէ կամենում էք

մարդ արարածը տեսնել և նրա հետ ձեր ոյժը փորձել, — ահա՛ մօտիկ անտառի մօտ նա փայտ է կտրում, հետը մրցեցէք :

Առիւծը վեհափառ բաշը թափ տալով և հպարտ հպարտ քայլուածքով մօտակայ անտառը դիմեց : Նա հեռուից տեսաւ մարդին, որ տապարով ահագին գերանը ձեղքում էր : Նրա ծիծաղը եկաւ, երբ մարդին ոտից գլուխ դիտեց. ուզում էր ձէտի մի հարուածով նրան գետնին հաւասարեցնէր, բայց յետոյ մտածեց, որ այդ փոքրոգութիւն կը լինի : Այդ ժամանակ յանդուգն մարդը արդէն պատրաստուել էր տապարով առիւծի գլուխը ձեղքելու, երբ վերջինս գանչեց. « Սպասիր »...

Մարդը տապարը ձեռքից վայր դրեց և յորդառատ քրտինքը սրբելով հարցրեց.

— Ի՞նչ էք կամենում, այ՛ առիւծ...

Առիւծի սիրտը եփ եկաւ, որ իրան արքայ անունը չը տուեց, բայց կրկին համբերեց, նրան վնաս չը տուաւ :

— Նկայ, խորխտաբար խօսեց առիւծը, — ձեր ոյժն ու խելքը փորձելու, որ տեսնեմ դուք մի բանի նման էք, որ ամենքն էլ ձեր առաջ խոնարհվում են : Մանաւանդ մեր աղգակից կատուների պատիւը ոտի տակ էք տուել, ստրկացրել... այդ անպատուութիւնը մեզ էլ է վերաբերում, ուստի եկայ նրանց վրէժը լուծելու : Նա կենդանիների թագաւոր քաջայաղթ առիւծն եմ, լաւ իմացիր և բերանդ մաքուր պահիր ինձ հետ խօսալիս : Ձեր մասին շատ մեծ համբաւներ եմ լսել, որ դուք խելօք և կորովամիտ էք, ե՛կ ինչով կուզես մարտնչինք. եթէ դո՛ւ — որ շատ հաւանական է — յաղթուեցար, իմացած լինիս, որ պատառ — պատառ պիտի անեմ...

— Շատ լաւ, առիւծ արքայ... ես պատրաստ եմ, պատասխանեց մարդը,

որ ոգեւորուած առիւծի ճառը լսելիս՝ արդէն իր ծրագիրը կազմում էր նրան յաղթելու համար :

— Ահա՛ դործս վերջանալու վրայ է, շարունակեց նա. եթէ կամենում էք աւելի շուտով վերջանայ, դուք էլ օգնեցէք, մանաւանդ որ մեծ ոյժ է հարկաւոր, և ես դեռ շատ պիտի չարշարուեմ : Նա կամենում եմ այս գերանը ձեղքել. ահա՛ ձեղքը արդէն բացուած է. ձեր երկու հզօր ձեռքերով ձեղքեցէք գերանը, իսկ ես, մեծ արքայ, միւս կողմից իմ տապարով կը խփեմ ձեղքի մէջ ամուր մտած սեւլին, որ գերանը երկու մաս անենք : Ինձ այդքան է միայն հարկաւոր :

Առիւծը նուաստութիւն չը համարեց այդ պաշտօնը, որովհետեւ նրանով երեւան պիտի դար իր ոյժի առաւելութիւնը : Նա մոնչալով իւր երկու գօրեղ թաթերը դրեց գերանի ձեղքի մէջ, և սկըսեց գերանը երկու մաս բաժնելու համար իր բոլոր ոյժը գործադրել :

Խորամանկ մարդը — որ հէնց այդ բանի էր սպասում, այնպէս վարպետութեամբ հարուած տուեց ձեղքի մէջ մըտած սեւլին, որ սեպը դուրս պրծաւ եւ ձեղքուածը կրկին սեղմուելով՝ իր մէջ թողեց, առիւծի թաթերը : Առիւծը ուժգին ցաւեց որոտաց և բոլոր ոյժը դրեց թաթերը հանելու : Սակայն այդ անհրեշտարին էր : Հէնց այդ միջոցին վրայ հասաւ մարդը և տապարով սկսեց գանահարել առիւծի գլուխը. առիւծը գոռում — գոչում էր. զօրեղ ձէտը գետնի խփելով դողդացնում էր անտառը. բայց մարդը աներկիւղ շարունակում էր գանահարութիւնը : Էլ ոյժ չմնաց առիւծի մէջ, ուշաթափուեց և մնաց ողորմելի կերպով գլուխը քարէ արած գերանի վըրայ : Մարդը տեսնելով որ եթէ մինչեւ անգամ առիւծը կենդանի էլ լինի՝ չի

կարող ոչինչ անել, տապարով կրկին սե-
պը մոցրեց գերանի մէջ և ձեռքը՝ բաց-
ուելով, առիւծի թաթերը դուրս եկան
նրա միջից : Առիւծը անողգայ ընկաւ գետ-
նին . նա բերանը բաց ու խուփ էր տ-
նում : Մի ժամից յետոյ նա խելագարի
պէս վերկացաւ և գլոր-գլոր գալով,
թաւալելով սկսեց փախչիլ մարդից..... :

Մարդը հանգիստ թողեց նրան և կըր-
կին սկսեց իր դործը շարունակել :

Տփղիս

ԱՐՇԱԿ ՄԵՀՐԱՅԵԱՆ

1887 Ապրիլ 15

Սիրելիդ իմ Արայ

Կը հաւատամ երազոյ : Ձեմ յուսար :
Գիտութեամբ զբաղող անձ մը բնաւ կա-
րելորութիւն չ'ընծայեր այդպիսի երե-
ւոյթներու : Ծիծաղս կը շարժի երբ ուն-
կընդիր կը լինիմ երազահաններու : Մեծ
հայրս որ ութսուն ամեայ ծերունի մ'է,
անցեալ օր զիս իւր քով կանչեց նոյն զի-
շեր տեսած երազիս մեկնութիւնը տալու
համար : Պէտք է յարգել ծերունիները :
Սիրով կատարեցի փափաքն սպասուելու
համար իւր ծերութիւնը :

Ձը կարծես թէ կուզեմ նկարագրել ե-
րազս մեկնութիւն մ'առնելու, այլ զի-
տական կարելորութիւն ունենալուն հա-
մար : Ահաւոր պատկերներ, քստմնելի
տեսարաններ, սպառնական զէմքեր չը
տեսայ : Երանի՛ թէ ամէն գիշեր նմանօ-
րինակ երազներ տեսնելու բարեբաղտու-
թիւնն ունենայի, ես որ չ'եմ հաւատար
տեսնելու : Ընդարձակ պարտիզի մը մէջ
կը գտնուէի, դալարագեղ, ծաղկաւէտ
և զարդարուն : Թռչնոց դայլայլիկն, առ-
ուակին կարկաջիւնը, տերեւոց սօսա-

փունը, մեղուաց բզգիւնն, ահա՛ ինչ որ
կը լսէի : Խոկմանց մէջ ընկողմանեալ էր
միտքս երբ անակնկալ տեսիլ մը պարզուե-
ցաւ իմ առջեւ : Հրեշտակ մի, անմե-
ղութեան կոյս մը կը դիտէր զիս ականա-
պիչ : Սարսափն և յուզումն տիրած էին
իմ վրայ . միակ միջոցն խոյս տալ էր այդ
հրաշագեղ վայրէջն : Հեռացայ . . . Հրեշ-
տակն ժպտագին մտեցաւ ինձ : Կանգ
առի . . . Վեհ ձայն մի դուրս սլացաւ
իւր մեղրարոյր շրթներէն . « Դու կը սի-
րես գիտութիւնն, և ես անձնաւորեալ
գիտութիւնն եմ . նուէր մի կը բերեմ քեզ
ոսկեզօծ տուփ մի, նոր տարւոյ ընծայ
մը . » Ո՛հ, հրաշք . տուփն ձեռացս մէջ
էր . հրեշտակն աներևոյթ եղած էր :

Հանելուկ . . . Խնչ կար տուփին մէջ,
կրնաս գիտնալ, պիտի յաղեցնեմ հետա-
քըրբութիւնդ :

Վրան սա փառերը գրուած էին .
« ՅԱՂԹԱՆԱԿ ԳԻՏՈՒԹԵԱՆ » : Բացի
կափարիչն : Կը սարունակէր երկոտասան
սլասկերագարդ քառքեր : Բաղդատումսի
մը նման քաշեցի առաջինն :

— Տեսայ անմահն Տընի Բարէն բոլորո-
վին կերպարանափոխեալ : Թօրքիլանաի
մը նկարն . . .

Երկրորդն :

— Սթէֆէնան կուգար զմեզ ողջունել
տարբեր ձեւի մը ներքեւ : Շղթայածիգ
երկաթուղեաց նկարն . . . :

Երրորդն :

— Կութթէմպէրիի անուան սրժանի
մեքենագէտ մը կը բերէր մեզ գրելու նոր
եղանակ մը : Կրկնագիր գրչին նկարն :

Չորրորդն :

— Նոր աշխարհէն ելքարականու-
թիւնը կայծ մը կը նետէր Անկիոյ եզե-
րաց վրայ : Ելքարական ծովառմբոց
պատկերն . . .

Հինգերորդն :

— Դարուս մեծահուշակ երկրաչափն Պ. Լէսէֆա իւր ձեռնարկը ծովերէն անդին կը գործադրէր : Բանամաի ջրանցքին պեղման պատկերն . . . :

Վեցերորորէն :

— Մօնկօլֆիէ եղբարք գերեզմանէն յարութիւն առած էին անուանման միջոցին մէջ տիրելու և ամէն կողմ անարգել այցելելու համար : Օղապարկաց դէկին պատկերն . . . :

Նօթներրորդէն :

— Շոգին , այդ զօրաւոր գործիչն , պաշտպան կը կանգնէր երկվարաց նիւթին յանձնելով աղտոտ աշխատութիւններն : Շոգեշարժ կառքին պատկերն . . . :

Ութերորդէն :

— Եւրոպացի արուեստաւոր մը աւետիսն կը բերէր մեզ նոր գործիքի , որոյ հնարիչն հայ մը դեռ նոր հնձուած էր մահարոյր մանգաղէն : Դաշնակաց նօթերու տետրն ինքնին դառցնող զործիքին պատկերն . . . :

Իններորդէն :

— Նիւ-Եօրքի մէջ ճարտարապետութիւնը մեծ կոթող մը կը կանգնէր իրր մի գրաւական երկու աշխարհաց բարեկամութեան : Ազատութեան արձանին պատկերն . . . :

Տասներորդէն :

— Գաղղիա մրցման կը կոչէր զԶուլցերիա՝ ճարտարութիւնը իւր ծայրայեղ աստիճանին տանելով : Առանց սլաքի ժամացոյցի պատկերն . . . ,

Մետասաներորդէն :

— Արքիմիթիսի սկզբունքը ի գործ կը դրուէր կենդանային և բուսային կենաց վրայ , նոցա ծանրութեան փոփոխութեանց չափը գտնելու համար : Բնախօսական կշռորդին նկարն . . . :

Երկուսասաներորդէն :

— Երկաթուղին մուտ կը գտնէր Ամե-

րիկայի վաճառատանց մէջ գրագիր պաշտօնակալաց դիւրութեան համար : Գրասեղանի մը առջեւ երկաթեայ երկու զուգահեռական գծերու վրայ Արագաշարժ քիկնաքոռին նկարն . . . :

Ներողութիւն : Նամակս երկարեցաւ . . . աներկբայ եմ թէ հաճոյ պիտի թուի բեղերազս : Պատասխանէ՛ և զրէ՛ ինչ որ կ'զգաս :

Օրբագիւղ

Քոյղ

ՎԱՀԷ

ԲԱՐՈՑԱԿԱՆ ԱՌԱՄՆԵՐ

— Ինչ որ պէտք է քեզ , տղայաբար մի՛ գնէր . և թէ որ գնեցիր շուտ մը անոր գինն վճարէ :

— Ինքնին վճարէ քոյ պարտքերդ , և զգուշացի՛ր պարտք ընելէ : Քանզի պարտական եղող անձը՝ գերի մը կը սեպուի :

— Ուրիշներու խօսքերն չ'են որ մեզ կանսպասուեն , այլ մեր վարմունքն :

— Եթէ կուզես որ դատդ արդարութեամբ տեսնուի , արդար եղիր :

ՄԵՆԱՆՏՐ

— Մտիկ ընել դիտնալը , չատ բան սորված ըլլալ կը նշանակէ :

ԼԸ ՊՕՄ

— Ուրիշ երեսին զարկածդ , դուռն ևս մի՛ ըներ :

ԹԱՂԷՍ

կարծիքներու տարբերութիւն

ԷԼԻԶԱՊԵԹ ԼՕԲՈՒԼՕՅ

Լօբուլօֆ անուն ունս կառավարութեան պաշտօնեայ մը՝ թէև անմեղ Սիւլերիա քսոթուներով դատաւարտուած էր իւր կենաց մնացորդը անցունել այնպիսի դաւառի մը մէջ, որ այդ ահագին երկրին ամենէ վայրենին էր։ Անդ ամէն տեսակ թշուառութեանց և զրկանաց համակերպելով կ'ապրէր իւր կնոջ և աղջկան հետ, ուտեստի և այլն պիտոյից համար օրական վեց սու ընդունելով միայն։

ՏԵՏԻ 7

Դժբաղդ Լօբուլօֆի դեռատի աղջիկը Էլիզապէթ ցաւօք համակուած էր զիտելով այն թշուառութիւններ որք դառնապէս վատացուցեր էին իւր հայրը տառն չորս երկար տարիներէ ի վեր, ազատութենէ զրկուած ըլլալով և միանգամայն չ'կրնալով վարժուիլ սոյն տնտանի կացութիւն յաճախ խորին յուսահատութեան մէջ կը սուգէր։ Այն ատեններ Էլիզապէթ տարօրինակ և արիական դաղափար մը յղացաւ, այս է, Սէն Ռէթըրզուրի երթալ և Վայսթէն իւր հօր

ՀԱՏՈՐ 2

ազատութեան շնորհը խնդրել։ Ռուսիոյ մայրաքաղաքը հաղարաւոր փարսախներ հեռի էր նոյն վայրէն ուր կը հեծեր Լօբուօֆ, և որ ո՛չ ոք ունէր ծանօթ այդ մեծ քաղաքին մէջ, որ ամենափոքր առնչութիւն մ'ունենար կարեկցելու իւր վիճակին վրայ։ Ելիզապէթ և իւր ծնողք նիւթապէս ևս թշուառ էին և այս սակայն արգելք մը չէր այս գարմանալի աղջկան համար իւր բոլոր վստահութիւն Աստուծոյ վրայ դնել որդեկու համար իւր մտադրութեան գործադրութիւնը։ Նախ կը վարանէր հօրը յայտնել իւր ծնողատիրական և յանդուգն խորհուրդն, բայց սակայն համարձակութիւն ստանալով վերջապէս ըսաւ Լօբուօֆին։

— Հայր իմ, կաղաչեմ, թոյլ տո՛ւէք ինձ երթալ Ս. Բէթրգուրկի խնդրել վեհափառ կայսրէն ձեր ազատութեան չընորհը, կը յուսամ որ Աստուած գթալով մեր թշուառութեանց, նպաստաւոր կերպիւ կը յաջողէ խորհուրդս։

Այս խօսքին վրայ հայրը ահագին քրքիչ մը ձգելով, դեռատի աղջկան ձեռքէն բռնեց և առաջնորդեց դէպի իւր տիկին, որ նոյն ատեն ճաշի պատրաստութիւններ կը տեսներ և գոչեց։

— Տիկինս, բարի լուր մը, մեր բոլոր թշուառութիւնները վերջանալու մօտ են, ահաւասիկ մեծ տիկին մը որ կը բարեհաճի նեղութիւն առնել Ս. Բէթրըսպուրկ երթալու և վեհափառ կայսրէն մեր ազատութեան շնորհը խնդրելու։

— Աւելի լաւ կըսէ, ըսաւ Ելիզապէթին մայրը, իւր առտնին դործոց հետեւիլ քան այդպիսի անհնարին յոյսեր սրտին մէջ սնուցանել։ Ասկա տեսնելով որ խեղճ աղջիկը կ'արտասուէ, գրկեց զայն խնդալով։

— Աղջիկս, ըսաւ անոր, ձերմակեղէն մը ցոյց տալով, սկսէ ասով սեղան մաքրել և յետոյ զբաղէ կայսեր ընելիք

այցելութեանդ։

Ելիզապէթ տեսնելով որ կը ծաղրուի չը համարձակեցաւ ծնողաց քով պնդել իւր խորհուրդին վրայ, սակայն միշտ ունէր զայն իւր մտաց մէջ և շարունակ կ'աղօթէր եւ կը խնդրէր Աստուծմէ որ հայրը իւր մեկնելուն հաճութիւն տայ։

Երեք տարի յետոյ, Ելիզապէթ, որ այն ատեն տասն և ութ տարեկան հասակի մէջ կը դառնուէր, նորոգեց իւր խնդիրը։ Հայրն և մայրն տեսնելով որ լրջօրէն կը խօսի, ջանացին իրենց գրգռանքներով և արտասուքներով կասեցունել զնա, պարզելով նորա աչաց առջեւ ամէն տեսակ դժուարութիւնք, վտանգներ, և յաջողութեան անհնարութիւնք։ Սակայն անդդուելի աղջիկն այնչափ թախանձեց իւր ծնողքն, որք ստիպուեցան վերջապէս արտօնութիւն տալ նորա։

Անցագիր մ'առաւ, որու չէին կրօնար մերժել, զի նա իւր հօրը հետ աքսորի դատապարտուած չէր, այսպէս Ելիզապէթ իւր ծնողաց օրհնութիւններն ընդունելով մեկնեցաւ, ունենալով միայն ծախուց համար հինգ վեց ֆրանգի արժողութեամբ պղնձէ խոշոր դրամներ։ Թէև առանձին արիական քաջասրտութիւնն՝ որով զինուած էր՝ իրեն դանձի տեղ և առ Աստուած ունեցած վստահութիւնը պահապանի և ուղեկցի տեղ կը բռնէին։ Բայց ճամբորդութեանց մէջ անտանելի յոգնութիւններ կրեց, սոսկալի վտանգներու հանդուրժեց։ Անտեղեակ էր բոլորովին շարունակած ճամբաներուն և երբ իրեն պատահած անձերէ Ս. Բէթրգուրկի ճամբան կը հարցնէր, որ այնչափ հեռի էր, կը կարծէին թէ խենդ մ'է և վրան կը խնդային, այսպէս անվեհեր ճանապարհորդը միշտ կը խոտորէր։

Ստէպ յոգնութենէ վաստակաբեկ, հանդիպած գիւղերուն մէջ կանգ կառ-

նուր, և բնակիչներէն դատած ընդունելու թեան փոխարէն օթեանած տեղեր կը ջանար օգտակար ըլլալ տունն աւելնով, մաքրելով, ճերմկեղէններ լուսարկով: Շատ տեղեր ալ էլիզապէթին նախատական ածականներ տալով կը վաճառէին, ուրիշ կը հեռանար լալագին, սակայն զինքը թշնամանող անձեր նորա արտասուքներէն և գրաւիչ դէմքէն ի գուր չարժեալ կը կանչէին և հետը քաղցրութեամբ կը վարուէին:

Թարգմ.

ԱՂԱԶԱՐ ՔԵՇԵՇԵԱՆ

Աշակ. Ս. Մեսր. վարժ. Զմիւռնիոյ

(Շարունակելի)

Ա Ր Հ Ե Ս Ս

ՏԱԽՏԱԿ ՅՈԾԵԼՈՒ

ԴԼՈՒԽ Ե.

(Շարունակութիւն տես տետր 6)

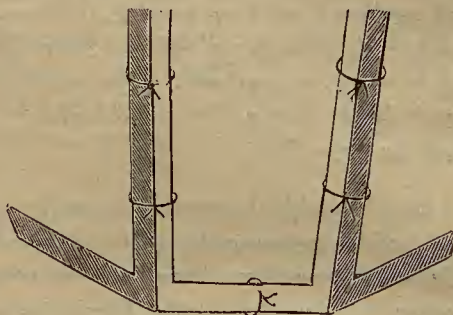
ՅՈՇՈՒԱԾ ԻՐԵՐՆ ՓԱԿՅՆԵԼ

Յօշել վերջ, եթէ արդէն անկիւններն ճիշտ չինուած են, շատ դիւրին է բակցնելը, առ այս բաւական է տաք սօսընցի խաւ մը քսել անկիւններուն վրայ և իրարու մօտ բերելով՝ դերձանով կապել:

Պէտք չէ նախ երկերկու կտոր փակցնել և յետոյ ամբողջն իրարու մօտ բերել, այլ պէտք է անմիջապէս բոլորն միասին փակցնել և կապել. ասլա թէ ոչ վերի կտորին համար պէտք եղածէն աւելի մեծ կամ աւելի փոքր միջոց մը կը մնայ որով նոյն կտորն իր պատշաճ տեղն զետեղելը անկարելի կը լինի:

Այս կերպով փակցնել վերջ դրէք զայն ապահով և զով տեղ մը մինչեւ որ խէժը չորնայ:

Եթէ գործածուած տախտակն բաւական հաստութիւն ունի, կարող ես փոքրիկ դամբրով կամ պտուտակներով միացնել:

Պատկեր 13

Վեցանկիւն սակառիկին անկիւններն չինելու կամ փակցնելու համար բացատրած կերպերնիս կարող ենք ի գործ դրնել ուրիշ իրերու համար եւս, միայն թէ անկիւններն աւելի կամ նուազ սուր կը լինին:

ԳԼՈՒԽ Զ.

Զ Ն Ա Ր Ա Կ

Յօշման ո'ւէ իր ջնարակելու երկու կերպ կայ, մին վրձինի և միւսը՝ կտաւէ խցանի միջոցաւ:

Այս երկու կերպերն եւս կարող ենք գործածել. այս պատճառաւ պէտք է իրենց գործածութեան եղանակին վրայ քիչ մը տեղեկութիւն ունենալ:

Վրձինի միջոցաւ ջնարակել. — Այս ջնարակն ընդհանրապէս դեղադորձներն և ներկավաճառներն կը ծախեն: Պէտք է լաւ տեսակը գործածել:

Տախտակը յօշելէ և քիչ մ'առաջ բացատրուած կանոնին համեմատ՝ բարակ ապակեթղթով շիւղէ յետոյ, վրձինդ թաթխէ ջնարակին մէջ և յօշուած իրին վրայ քսէ:

Գործողութիւնը արեւուն տակ կատարէ, ապա թէ ոչ ջնարակին փոփոխութիւնները տախտակին վրայ կը մնայ :

Ամեն կողմերն ջնարակով օծելէ վերջ, ձգէ՝ արեւուն տակ որ լաւ մը չորնայ :

Միշտ վրձինդ քիչ թաթխէ՝ ջնարակին մէջ և այնպէս գործածէ. ապա թէ ոչ յօշած իրիդ վրայ գտնուած փոքրիկ ծակերն կը գոցուին :

Լաթե գնդակի միջոցաւ ջնարակել. — Այժմ պիտի բացատրենք լաթէ գնդակի միջոցաւ ջնարակելու կերպն : Բայց ասոր գործածութեան եղանակին վրայ լաւ գաղափար մ'ունենալու համար աւելի լաւ է երթալ տաաղձագործի մը խանութն և դիտել թէ ինչպէս գործաւոր մը կ'աշխատի ատխտակներն ջնարակելու համար :

Քանի մը վայրկեան հոն մնալով կարող էլ լինիք ձեռն սորվիլ և քիչ մը համբերութեամբ անոր չափ ջնարակել :

Ինչ ձեռով ալ լինի ջնարակելու տախտակնիդ, թէ հարթ մակերեւոյթով և թէ յօշուած, նախ փոքրիկ գամերով հաստատեցէք վայն մեծ տախտակի մը վրայ, մանաւանդ երբ յօշուած տախտակը փոքր է : Լաթի կտոր մը կանելի իւզով թրջեցէք և տախտակին վրայ քսեցէք, յետոյ կամ չեչաքարով (Pierre ponce) և կամ շատ բարակ ապակեթղթով շփեցէք, միշտ տախտակին երակներուն հակառակ ուղղութեամբ :

Երբ տախտակը լաւ մը յղկուի բարակ կտաւով սրբեցէք :

Տախտակը ջնարակով օծելու համար կը գործածեն լաթէ խցան մը :

Առէք կտոր մը բուրդ, հաւկիթի մեծութեամբ գնդակ մը շինեցէք և վրան լաթի կտոր մը պատեցէք, այնպիսի կերպով որ բռնելու համար մեծկակ ծայր մը կաղնուի ուրկէ բռնելով կարող կը լինիք գնդակը շարժել. յետոյ վրան մի քանի

կաթիլ խցանի ջնարակ (Vernis au tampon) կոչուած հիւթէն կաթեցուցէք և ուրիշ լաթի կտորով մը պատեցէք :

Պէտք է՝ անխոհեմութեամբ վրձինի ջնարակէն կաթեցնել և յետոյ, ինչպէս ուսանք կ'ընեն, դանդաղութիւն թէ խցանը չը շարժիր, արդէն այդպէս պիտի ըլլայ, վասն զի վրձինի ջնարակը կաշուն ըլլալուն կտաւը տախտակին հետ կը փակչի :

Այնպէս, լաթէ գնդակը պատրաստելէ վերջ ձախ ձեռքով գնդակին վրան դռնուած ծայրէն բռնէ, և աջ ձեռքով գնդակը մի քանի անգամ դարձուր որպէս զի հիւթը գնդակին ամեն կողմը տարածուի, յետոյ սկսէ գնդակը տախտակին վրայ քսել՝ բոլորակէ շրջանակներ ընելով :

(Շարունակելի)

Ս Ն Ծ Ե Ղ

Այս թռչնոյն գրեթէ 90 տեսակը ճանչցուած է, բայց մինք միայն մի քանի տեսակներուն վրայ պիտի խօսինք, որք հետաքրքրական են :

Կարմիր Անծեղը կէս ոտքի մօտ երկայնութիւն ունի, փետուրներուն դոյնը կռնակի կողմն ու թեւերուն վրայ կարմիր է, իսկ վորին կողմը ճերմակ. աչացը վրայ ալ մէկ մէկ սեւ շերտեր ձգուած են : Ասի դաշտերու մէջ փշտ թփերու վրայ կը բնակի, ու փոքրիկ թռչուններ, գորտեր ու ամեն տեսակ միջատներ ու որդեր կը բռնէ կ'սպաննէ, ու թփոց փռչերուն վրայ անցնելով կը պահէ, որպէս զի ուզած ժամանակ կարող ըլլայ դիւրութեամբ ուտել : Թռչուն բռնած ժամանակ, նախ անոր ուղեղը գլխէն դուրս հանելով կ'ուտէ : Այս թռչունն զարմանալի յատկութիւն մ'ունի, որ իր ձայնը զանազան թռչնոց երգերուն այնպէս լաւ

կըյարմարցնէ որ՝ անկարելի է զանի զանազանել :

Օրինակի համար, երբեմն կսկսի սոխակի մը պէս անոյշ եղանակաւ երգել, երբեմն ալ ճնճղուկի ձայն կը հանէ, բայց ամենուն ալ իւր ձայնը շատ լաւ յարմարցնելով : Բայց յաստի շան ձագերու նման կը կաղկանցէ, ու տախտակի վրայ ստակ համբելու ստեն ինչ ձայն որ կ'երնէ, այն կերպով ձայներ ալ կը հանէ, որ եթէ մէկը զինքը չը տեսնէ, կարծէ թէ ստակ կը համբեն. նաեւ ուրիշ ասնց նման շատ զուարճալի խաղեր կ'ընէ : Այս թռչունը վանդակի մէջ զուարճութեան համար կը պահեն՝ ու իրեն կերակուր՝ միս ու կաթի մէջ թրջած ճերմակ հաց կուտան. երբ որ կերակուրը քիչ զաւով իրեն չը բաւէ՝ ջուր խմելու ամանին մէջ կը մտնէ :

Թափառական Անճեղը գեղեցիկ թռչուն մ'է, որու պատկերը դրած ենք աստ, կը գտնուի Հնդկաստանի Հիմալայա լեռանց մէջ : Այս թռչունը տեղ մը հանդարտ չը կենար, այլ իրեն կեր փնտռելու համար կ'երթայ ասղին անդին, և այս պատճառաւ Թափառական անճեղ կոչուած է : Որովհետեւ այս թռչնոյն սրունքը կարճ և ագին երկայն է, գետնին վրայ չ'է կարող երկար առեն քալել, ծառերու վրայ կը բնակի, և կերակուրն ընդհանրապէս ստուշ և խաւարտ է :

Թափառական Անճեղին գոյնը սեւագոյն է, իսկ ողն դարիճենի (դարչին), թեւերուն և ագւոյն մէկ մասը մուրթ սև : Թռչնոյն ագին գրեթէ տասը մատ է, իսկ մարմնոյն մնացեալ մասը գլխովն հանդերձ իրր 6 մատ :

Գորշ Անճեղ. Կենեկի (զարա թափուգ) մը մեծութիւն ունի, կռնկի փետուրները մոխրագոյն են, իսկ կուրծքին ու փորինները ճերմակ, պոչն ու թևերը սև, աչացը վրայ ալ մէկ մէկ սև շերտեր ձգուած են : Ասի ծառերու ու փը-

չոտ թփոց վրայ կը բնակի , ձմեռը ճընճ-
ղուկներու ու դրախտապաններու բարե-
կամ ձեւանալով , անոնց հետ միատեղ կը
խառնուի , բայց յետոյ յանկարծ անոնցմէ
մէկուն վրայ յարձակելով կը բռնէ կ'ուտէ .
իսկ ամառն աւելի միջատներով , պղտի
գորտերով և ուրիշ փոքր կենդանիներով
կ'ապրի :

ԿՈՐՍՈՒԱԾ ՏԵՏՐԱԿԸ

Թ Ա Տ Ե Ր Գ Մ Ի Ա Ր Ա Ր

(Շարունակութիւն եւ վերջ)

(Դադար)

ԳՈՋԱՐԻԿ

Թշուառ մարդեր :

ՎԱՐԴԴՈՒՋԻ

Ինչ դառն կսկիծ :

ԱՐՄԵՆԱԿ

Թորիկ ներս ա'ռ աղքատն անկից :

ԹՈՐԻԿ (վարանելով)

Բայց . . . :

ԱՐՄԵՆԱԿ

Ներս ա'ռ :

ԹՈՐԻԿ

Նե'րս :

ԱՐՄԵՆԱԿ

Է'հ , այո' , նե'րս :

(Թորիկ դռնակը կը բացայ , մուրացիկը
եւ Ջափար կը մտնեն)

Տ Ե Ս Ի Լ Զ .

ՆՈՅՆԵՐԸ , ՄՈՒՐԱՅԻԿ , ԶԱՔԱՐ

ՄՈՒՐԱՅԻԿ (տկար ձայնով)

Ձեր փափաքն ի՞նչ է զաւակներս :

ԱՐՄԵՆԱԿ

Շարունակէ :

ՄՈՒՐԱՅԻԿ (սրինգը բերամը դնելով)

Ոհ շատ աղէկ ,

Երգէ՛ Զաքար , երգէ՛ տղեկ :

ԶԱՔԱՐ

Թշուառ եղանք և տառապանք

Մեզ նուիրեց իր սեւ կապանք ,

Ես մնացի անուս , ագէտ ,

Հայրիկն իմ կոյր չը լինէր գէթ ,

Թէ որքան է ուսմունքն անոյշ

Բացատրուած է աստ լաւ յոյժ :

(Կարմիր պատեմնով տետրակ մի կը հանէ
գրպանէն)

ԱՐՄԵՆԱԿ (զարմացած գոչելով)

Տաղիս տետրակն .

(Դեպի հափար կը վազէ . ամենքը կը նային)

Ուսկից գտար

Իմ տետրակն այս զոր անդադար կը փըն-
տըռէի :

ՄՈՒՐԱՅԻԿ (սրինգը վար առնելով)

Զաքար ի՞նչ է :

ԶԱՔԱՐ

Մի՛ մի՛ յուզուիր , հայրիկ , բան չ'է :

(Առ Արմենակ)

Ոհ ձե՞րն է այս :

ԱՐՄԵՆԱԿ

Այո՛ իմն է :

Անունս կայ վրան :

(Յոյց տալով)

Ահա՛ : Ըսէ

Ձայն ո՞ր գտար :

ԶԱՔԱՐ (տետրակը տալով)

Ուրեմն առէ՛ք :

Այս տետրակն ես գտայ երէկ ,

Երբ հասանք հէք իմ հայրին հետ

Երկար և լայն մի արահետ :

(Ձեռքը կ'երկարէ)

Ոհ հաճեցէք գլխալ խեղճին ,

Ողորմութիւն մի տալ ջնջին :

ԱՐՄԵՆԱԿ (ստակ դնելով Ջափարի ական մէջ)

Ա'ռ խեղճ տղայ :

ՄԻՒՍՆԵՐԸ (նոյնպէս)

Ա՛ռ խեղճ տղայ :

ԶԱՔԱՐ (յուզուած)

Սիրտս հրճուանքէս ո՛հ կը դողայ :

ՄՈՒՐԱՅԻԿ (հազարով)

Ի՞նչ է , ստ . . . ահ տուին Զա . . . քար :

ԶԱՔԱՐ (իր հայրին ձեռք բռնելով)

Այո՛ հայրիկ :

ՄՈՒՐԱՅԻԿ

Ապրիլը երկար ,

իմ որդեակներ , միշտ դուք լինիք ,

Անհոգ , զուարթ և երջանիկ ,

Շնորհակալ ենք :

ԶԱՔԱՐ

Երթանք հայր :

ՄՈՒՐԱՅԻԿ

Երթ . . . անք

(Մուրացիկն հազարով և Զափար անոր

ձեռքէն բռնած կը մեկնին)

ԶԱՐԵՋ

Թշուառ տղայ :

ԳԻՍԱԿ

Հէք այր :

ԱՐՄԵՆԱԿ (տետրակը բացելով)

Տետրակ մուր , ալ գերիս ես ,

Ալ մի՛ յուսար պրծիլ ձեռքէս :

ԶԱՐԵՋ (ծիծաղելով)

Տեսէ՛ք , տեսէ՛ք , ի՞նչեր կ'ըսէ :

ԳԻՍԱԿ

Խինդն իր սիրտն դուրս կը հոսէ :

ԹՈՐԻԿ (մեկուսի)

Կծիկ այլ եւս , այլ եւս կծիկ ,

Այլ եւս ազատ է իմ օձիք :

Տետրակ , տետրակ , փա՛ռք փա՛ռք հազար ,

Ժամանակին այս տեղ հասար ,

Քեզի համար ի՛նչ քաշեցի :

ԳԻՍԱԿ

Տեսէ՛ք Թորիկն որ գերթ մի ձի

Գլուխ կ'օրէ , կը վրնջէ :

ԱՄԵՆՔԸ

Հօ՛ , իրաւ է , Թորիկ ի՞նչ է :

ԹՈՐԻԿ (դիմքը ծռելով)

Դռնակն ահա բաց են թողեր ,

Կրնան գիշերն մտնել գողեր :

(Կը վազէ գոցել խորի դռնակն , կը վերադառնայ , մեկուսի)

Կծիկ այլ եւս , այլ եւս կծիկ :

Այլ եւս ազատ է իմ օձիք :

(Կողովը կ'առնէ հաղանգով եւ կանգնեալ ծառերուն մէջ)

ԱՐՄԵՆԱԿ (Թորիկի մեկնիլը դիտելով)

Խեղճն եկաւ :

(Տետրակը վեր բռնած)

Եւ այս տաղարդ

Պիտ' արձակեմ գերթ մի գեղարդ

Ձեր ճակատին այդ բարձր է սէգ ,

Տետրակս ինչեր կ'ըսէ տեսէք :

(Մեկուսի)

Կարծես գրեր են զայն ինձ դէմ ,

Այլ երեւինք մենք ժպտադէմ :

Ա՛հ . . . :

ԱՄԵՆՔԸ

Սակայն . . . :

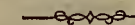
ԱՐՄԵՆԱԿ (մեկուսի ժպտելով)

Ահ . . . :

ԱՄԵՆՔԸ (զարմանում)

Բայց . . . :

Զմիռնիս ՄԻՀՐԱՆ ՎԱՐՊԵՏԵԱՆ

Ո Ւ Ս Ո Ւ Մ Ն

ՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ ՀԱՒԱՏՈՑ

Ըստ վարդապետութեան

Հայաստանեայց սուրբ Եկեղեցւոյ

Յ Օ Ր Ի Ն Ե Ա Յ

ՍԱՀԱԿ Ա. ԽԱՆՃԵԱՆ

Վաւերացմամբ

Ազգային Կրօնական Ժողովոյ

Կը գտնուի ամեն Հայ գրավաճառաց

քով . գին 60 փոյ :

ԽԻԿԱՐ ՀԱՆԴԵՍ ԱՄՍԵԱՅ

Խմբագիր — Յ. Յ. ՊԱՐՈՆ Ե ԱՆ

Տնօրեն-գործակալ — Ն. Կ. ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ

Գ. ՏԱԽ 1887 ՄԱՐՏ

Խիկարն կը հրատարակուի ամիսն մի անգամ :

Տարեկան բաժանորդագիրն է Կ. ՊԵՐՊԵՐԵԱՆԻ ինչպէս նաև գաւառաց համար երկու արծաթ մէճիտ կԱՆԽԻԿ :

Բաժանորդագրութեան և խմբագրութեան վերաբերեալ նամակը և գրութիւնը պէտք է ուղղել Նշան Կ. ՊԵՐՊԵՐԵԱՆԻ Կ. Պոլիս, Էսկի Ջալլթիէ ճատտէսի վրէժ 63 :

Իւրաքանչիւր թերթին գինն է չորս դահեկան արծաթ :

Հրատարակուեցաւ Մարտի ամսատետրն :

ՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳՈՐԾԱԿԱՆ

ԵՐԿՐԱԶԱՓՈՒԹԻՒՆ

Աշխատասիրեաց

ՊԱՀԱՆ Ս. ՀԱԶԱՐԱՊԵՏԵԱՆ

Հետեւողութեամբ

Ժ. ՏԱԼՍԷՄԻ

Սոյն դասագիրքն, որ հանրաժանութ չափազիտաց կողմէ գնահատուած է, ցարդ հրատարակուած երկրաչափութեանց վրայ մեծ առաւելութիւն ունի ոչ միայն իւր սահմանաց ճշդութեամբ այլ և արուեստական բառերու ընտրութեամբ :

Կեղրոնատեղին է Պօղաճեան գրատուն Ջադմագճըլար-Էօղուշ թիւ 56 :

Գին 3 դահեկան :

ՆՈՐ-ԴԱՐ

ՀԱՅՈՅ ՄԻԱԿ ԱՄԵՆՈՐԵԱՅ ԹԵՐԹՂ

Թիֆլիսում

ՆԵՐԿԱՅ 1887 ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ

(Զորքոյ տարի)

Հրատարակվում է նոյն դիրքով եւ ծրագրով Տարեկան գինն է 10 ռուբլի, վեց ամսը՝ 6 ռուբլի, հատով 3 կոպէկ :

Ներուայի և Թուրքիայի բաժանորդները վճարում են 50 ֆրանք :

Բաժանորդ են գրվում իւրաքանչիւր ամսի 1-ից :

Թիֆլիսում բաժանորդ են գրվում միմիայն «Նոր-Դար»-ի խմբագրատանը :

Օտար քաղաքներից գլխում են խմբագրութեան՝ Tiflis (Caucase) Rédaction «Nor-Dar» :

→→→→→

ԼՈՒԾՈՒՄՆ ԹՈՒԱՐԱՆԱԿԱՆ Ա. ԽՆԴՐՈՅ

Գիտնալով կանոնաւոր բուրգի մը բարձրութիւնը և կողերը՝ անոր թանձրութիւնը գտնելու համար հետեւեալ ձևանն (formule) կուենանք՝

$$\theta = \frac{426}{3}$$

3

Ուրեմն,

$$\frac{110^2 \times 77,75}{3} = 315591,66$$

Ուստի 315591,66 խորանարդ ձողաչափ է եղեր Պ. Խը Շապէլի չափած Եգիպտական մեծագոյն բուրգին թանձրութիւնը : զոր եթէ մեթրի վերածել ուզենք, պէտք է բաղմապատկել 1,94904 ուլ, յորմէ կ'ուենանք 611202,689 խորանարդ մեթր թանձրութիւն :

ԱՆՈՒԱՆՔԻ ԼՈՒԾՈՂԱՅ

Ազնիւ Պ. Յովհաննէս Գ. Փափազեան. Աշակերտ Պէրպլեան վարժարանի :

ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ — ՆՏԱՆ Կ. ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ

Տպագր. ՆՏԱՆ Կ. ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ — Պոլիս, Էսքի Ջալլթիէ ճատտէսի, թիւ 63